

Quickscan Wet natuurbescherming

HOV Westtangent, Haarlemmermeer

14 februari 2020

Quicksan Wet natuurbescherming

HOV Westtangent, Haarlemmermeer

C. van den Tempel

Projectleider	C. van den Tempel
Afdeling	Onderzoek en advies
Kwaliteitscontrole	M. Korthorst
Opdrachtgever	Gemeente Haarlemmermeer
	Postbus 250
	2130 AG Hoofddorp
Contactpersoon opdrachtgever	I. Grovenstein
Foto's en afbeeldingen	C. van den Tempel
Projectnummer	M-20-50500.1

© Natuurlijke Zaken

De zakelijke dienstverlening van Landschap Noord-Holland

Postbus 222

1850 AE, Heiloo

088-0064400

www.natuurlijkezaken.nl

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	DOEL	4
2	PLANGEBIED	5
2.1	PLANGEBIED	5
2.2	PLANVOORNEMEN EN WERKZAAMHEDEN	7
3	WETTELIJK KADER	9
4	METHODIEK EN VELDWERK	12
4.1	LITERATUUR ONDERZOEK	12
4.2	VELDBEZOEK	12
5	RESULTATEN	13
5.1	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	13
5.1.1	<i>Natura 2000</i>	13
5.1.2	<i>Natuurnetwerk Nederland (NNN)</i>	13
5.1.3	<i>Weidevogelleefgebied</i>	16
5.2	BESCHERMDE SOORTEN	16
5.2.1	<i>Vogels</i>	16
5.2.2	<i>Zoogdieren</i>	17
5.2.3	<i>Amfibieën</i>	21
5.2.4	<i>Reptielen</i>	21
5.2.5	<i>Overige soortengroepen</i>	21
6	CONCLUSIES EN ADVIEZEN	22
6.1	CONCLUSIE VOOR DE GEBIEDEN	22
6.1.1	<i>Natura 2000</i>	22
6.1.2	<i>NNN</i>	22
6.1.3	<i>Weidevogelleefgebied</i>	22
6.2	CONCLUSIE BESCHERMDE SOORTEN	22
6.2.1	<i>Vogels</i>	22
6.2.2	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	23
6.2.3	<i>Vleermuizen</i>	23
6.3	ZORGPLICHT	24
	LITERATUUR	25
	BIJLAGE I TABELLEN BESCHERMDE SOORTEN IN NOORD-HOLLAND	26

Disclaimer:

Deze QuickScan is een potentie-inschatting naar (beschermde) soorten die in een gebied kunnen voorkomen, in combinatie met een toetsing aan de Wet natuurbescherming. Het veldbezoek betreft een momentopname en het beoordelen van een locatie naar de aanwezigheid van (beschermde) soorten en geschikt leefgebied voor (beschermde) soorten.

Indien bij werkzaamheden in de toekomst toch soorten worden aangetroffen dient gehandeld te worden naar de wet- en regelgeving met betrekking tot de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Mogelijk is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen of aanvullend onderzoek uit te voeren.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De huidige brug over de Ringvaart van de Haarlemmermeer, via de Oude Haagseweg is in een matige staat. De brug is 80 jaar oud en heeft onderhoud nodig. Er is een inspectie uitgevoerd en op basis van hiervan is er voor gekozen om de huidige brug geheel te vervangen. Naast de vervanging van de brug over de Ringvaart komt er een nieuw busviaduct over de A9, worden de op- en afritten van de A9 aangepast, en wordt er een nieuwe fietstunnel naar Badhoevedorp aangelegd.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of werkzaamheden dienen volgens de Wet natuurbescherming effecten op natuurwaarden te worden onderzocht. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten en/of beschermde gebieden (vanuit Wet natuurbescherming). Vanuit de ruimtelijke ordening dient onderzocht te worden of de ontwikkeling mogelijke effecten heeft op provinciaal vastgestelde beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en/of weidevogelleefgebieden.

In deze Quickscan worden de effecten op beschermde soorten en gebieden in beeld gebracht. Geconcludeerd wordt of er nadere vervolgstappen nodig zijn en/of er sprake is van een ontheffings- en of vergunningsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 Doel

Door middel van een literatuurstudie en een veldbezoek zal deze quickscan de volgende vragen beantwoorden:

1. Zijn er (mogelijk) effecten op beschermde gebieden (Wet natuurbescherming)?
2. Is er, gezien de effecten van de ingreep, een (mogelijke) aantasting van wezenlijke kenmerken uit waarden uit Natuurnetwerk Nederland?
3. Welke beschermde (Wet natuurbescherming) soorten komen er (potentieel) voor in het plangebied?
4. Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
5. Is er gezien de effecten van de ingreep sprake van een (mogelijke) overtreding van Wet natuurbescherming?

2 Plangebied

2.1 Plangebied

Het plangebied ligt grofweg tussen Schiphol en de Nieuwe Meer, tussen de Loevensteinseweg en de Oude Haagseweg, zie figuur 2.1. Ten oosten van het plangebied ligt de golfbaan de International en ten westen de snelweg A4. Het plangebied bestaat uit verharde wegen, busbaan, fietspaden en snelwegen, en het omliggende groen. Het omliggende groen bestaat uit grasbermen met daarin jonge berkenbomen, populieren en (braam)struwelen. Het plangebied grenst aan enkele watergangen. De meeste watergangen hebben harde oeverbeschoeiing.

In het plangebied ligt de brug over de Ringvaart van de Haarlemmermeer. De brug is een voormalige basculebrug uit 1934 voor de oude Rijksweg 4. Na het gereedkomen van de nieuwe A4 (ca 1969) is de brug in onbruik geraakt. In 2001 heeft Schiphol de brug van Rijkswaterstaat overgenomen en de klep, het contragewicht en alle mechaniek verwijderd. De lege basculekelder is in 2001 vleermuisvriendelijk ingericht. Op de brug ligt nu een busbaan/toegangsweg naar de golfbaan en een fietspad. Aan de zuidzijde van de busbaan ligt, op de brug, een ecologische verbinding.

Figuur 2.1. Ligging van het plangebied (rode lijn) in de gemeente Haarlemmermeer. (Het losse deelgebied, over de N232, is betreft de fietstunnel. Dit is geen onderdeel van de huidige scope.)

Figuur 2.1 Deze foto's laten verschillende habitat in het plangebied zien.

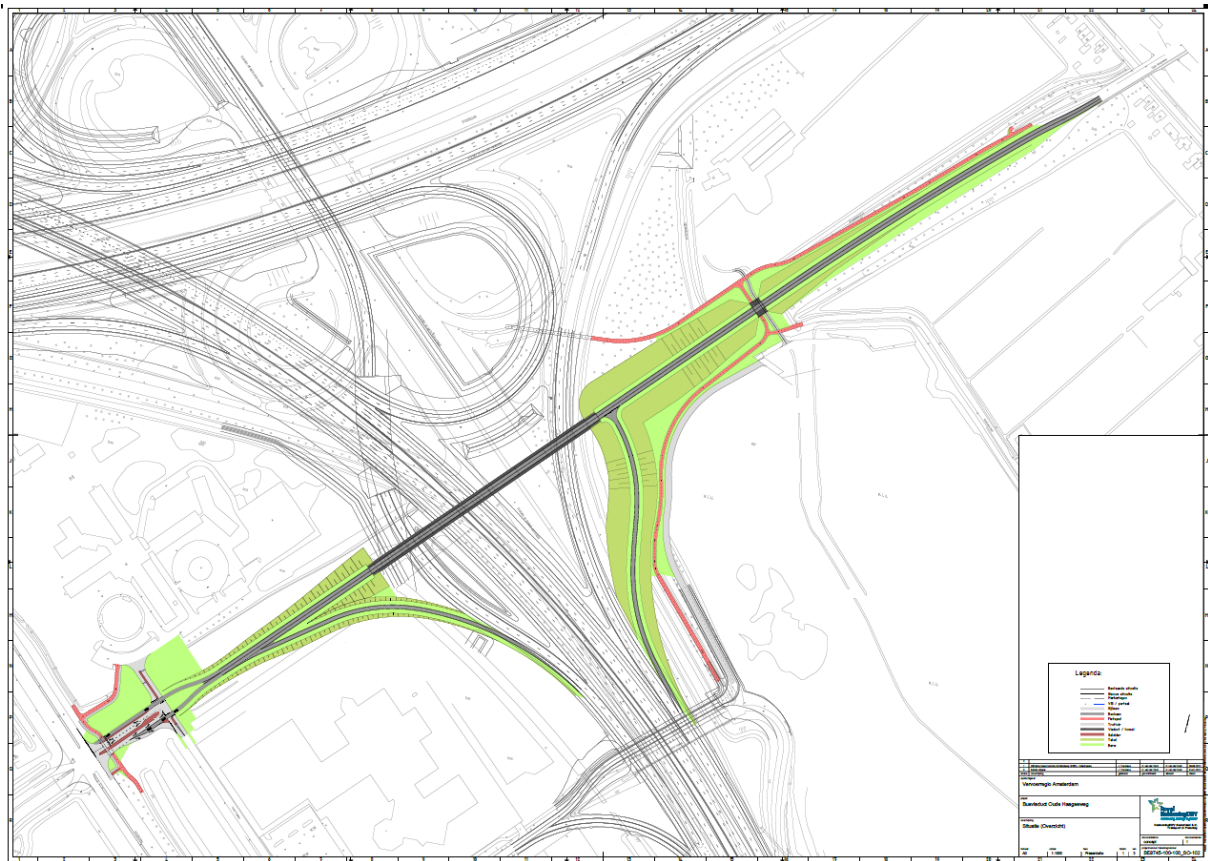
2.2 Planvoornemen en werkzaamheden

De huidige brug over de Ringvaart van de Haarlemmermeer is in een matige staat. De brug is 80 jaar oud en heeft onderhoud nodig. Er is een inspectie geweest en verschillende scenario's zijn vergeleken (Arcadis, 2016). Op basis van hiervan is ervoor gekozen om de huidige brug te vervangen. Ook komt er een nieuw busviaduct over de A9, waarvoor de op- en afritten van de A9 aangepast worden aangepast. De bestaande basculekelder wordt hiervoor waarschijnlijk gesloopt. Tevens komt er een nieuwe fietstunnel naar Badhoevedorp. Deze fietstunnel is echter geen onderdeel van de huidige scope.

In het plangebied gaan meerdere werkzaamheden plaatsvinden. Hieronder een lijst met de verschillende deelprojecten en de bijbehorende werkzaamheden.

- Vervanging brug over de Ringvaart van de Haarlemmermeer
 - Kap bomen t.b.v. bommenonderzoek
 - Sloop van de huidige brug
 - Pijlers worden gesloopt tot 0,5 m onder maaiveld.
 - Nieuwe brug wordt gebouwd
- Herinrichten Oude Haagseweg
 - Mogelijk ophogen rijbaan (en dus veranderen helling taluds) t.b.v. aansluiting op nieuw viaduct over de A9
- Nieuw viaduct over A9
 - Kap bomen t.b.v. bommenonderzoek bij landhoofden
 - Nieuw viaduct van ca. 250m lengte wordt gebouwd
- Herinrichting tracé tussen A9 en aansluiting Schipholweg
 - Kap bomen t.b.v. realisatie nieuwe rijbaan (mogelijk aanpassing taluds)
- De huidige op- en afritten naar/van kunstwerk 20 en A9 richting/vanuit Amstelveen worden na ingebruikname van het nieuwe HOV tracé verwijderd.

- Nieuwe fietstunnel onder Schipholweg (geen onderdeel van de huidige scope)
 - Kap bomen t.b.v. bommenonderzoek tunnel
 - Nieuwe fietstunnel bouwen

Figuur 2.2. Het planvoornemen voor het nieuwe busviaduct en de nieuwe op- en afritten en het fietspad.

3 Wettelijk kader

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming ingegaan. Deze wet vervangt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet. De vervallen wetten zijn terug te vinden in afzonderlijke hoofdstukken in de 'nieuwe' Wet natuurbescherming. De bescherming van Natura 2000-gebieden is beschreven in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming, gevolgd door de bescherming van soorten in hoofdstuk 3 en de bescherming van bossen in hoofdstuk 4. Hieronder volgt een beknopte weergave van deze hoofdstukken.

Bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2)

Natura 2000-gebieden worden middels de Wet natuurbescherming beschermd. Binnen of buiten Natura 2000-gebieden zijn er geen activiteiten toegestaan die een significant negatieve invloed kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van het betreffende gebied. Wanneer effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een passende beoordeling gemaakt te worden.

Bescherming van soorten (hoofdstuk 3)

Er zijn in de Wet natuurbescherming 3 beschermingsregimes te onderscheiden. Deze regimes zijn grotendeels gebaseerd op Europese wet- en regelgeving (Vogel- en habitatrichtlijn).

Regime 1: Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Alle in het wild levende vogels in Nederland zijn middels artikel 3.1 beschermd (zie kader 1). Met 'opzettelijk' in de artikelen wordt voorwaardelijke opzet bedoeld: *'Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of een plant.'* (memorie van toelichting op wet natuurbescherming)

Verstoring van vogels is geen wettelijke overtreding indien het geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor een ontheffing op de verboden dient een zware toets uitgevoerd te worden.

Kader 1: Verbodsbepalingen soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)

1. *Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.*
2. *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*
3. *Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.*
4. *Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.*
5. *Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*

Regime 2: Soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Een aantal soorten kennen een strenge bescherming. Dit betreft de soorten van de Habitatrichtlijn, of bijlage II bij het Verdrag van Bern, of bijlage I bij het Verdrag van Bonn. Ook hier is de voorwaardelijke opzet van toepassing.

Voor soorten onder dit regime is verstoren te allen tijde verboden. Dit is een verschil met de bescherming van vogels, waar verstoring is toegestaan, mits dit geen effect heeft op de gunstige staat van instandhouding.

Kader 2: Verbodsbepalingen soorten van Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. *Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*
2. *Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
3. *Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.*
4. *Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*
5. *Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*

Regime 3: Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10)

Het derde beschermingsregime bestaat uit een aantal aanvullende soorten waarvoor de Nederlandse rijksoverheid bescherming noodzakelijk acht. Deze soorten worden genoemd in de bijlage A en B bij de Wet natuurbescherming. Per provincie is vrijstelling van een deel van de Nationaal beschermde soorten gegeven, waardoor er tussen de provincies verschillen bestaan tussen de beschermde soorten. In Bijlage I van deze rapportage worden de beschermde soorten in Noord-Holland opgesomd.

Voor de soorten van dit beschermingsregime is het verboden ze opzettelijk te doden of te vangen en om voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen te beschadigen of te vernietigen. Voor deze soorten geldt niet het verbod om te verstoren.

De provincie heeft middels een verordening een aantal soorten uit deze bijlage weer vrijgesteld.

Kader 3: Verbodsbepalingen Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

1. *Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:*
 - a. *In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;*
 - b. *De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of*
 - c. *Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*

Ontheffingsgronden soortbescherming

Indien er verbodsbepalingen overtreden worden moet een ontheffing worden aangevraagd. Voor handelingen is geen ontheffing van de verbodsbepalingen nodig als:

- Er maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er een vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- a. Geen andere bevredigende oplossing;
- b. Sprake van een in de wet genoemd belang;
- c. Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Of er sprake is voor een bij wet genoemd belang is verschillend per beschermingsregime van de soort. De verschillende belangen zijn per regime aangegeven.

Bescherming van bossen (Hoofdstuk 4)

Voor bosopstanden (groter dan 1000 m² of dat bestaat uit rijbeplanting van meer dan 20 bomen) buiten de bebouwde kom geldt een meldings- en herplantplicht. Door middel van de provinciale verordening geldt de meldings- en herplantplicht ook voor (evt. geknotte) populieren of wilgen in 1°. wegbeplantingen; 2°. beplantingen langs waterwegen, en 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden. In de provinciale verordening staat verder beschreven hoe de melding en herplant gedaan moet worden.

Planologische bescherming: NNN

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen ecologische hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en verbindingzones. Dit programma is door de rijksoverheid geïnitieerd en middels de nota ruimte (2006) respectievelijk Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) en Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (2012) uitgewerkt in een planologische bescherming van het NNN. Deze bescherming houdt in dat nieuwe plannen, projecten of andere handelingen niet de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden mogen aantasten. De wezenlijke kenmerken en waarden worden per provincie vastgelegd in het natuurbeheerplan.

Weidevogelleefgebied

Noord-Holland is één van de provincies met de hoogste weidevogeldichtheid in Europa en dat geeft een grote verantwoordelijkheid voor deze soorten. Deze zorg is vastgelegd in nationale wet- en regelgeving die voortkomt uit internationale verdragen en uit de Europese Vogelrichtlijn. De provincie heeft regels vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening, waarin tevens de begrenzingen van weidevogelleefgebieden zijn opgenomen. De weidevogelleefgebieden zijn in de provinciale structuurvisie begrensd. Een wijziging van het bestemmingsplan die tot oppervlakteverlies, verstoring of een peilverlaging leidt in het weidevogelleefgebied is niet toegestaan, tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en een groot openbaar belang wordt gediend ('nee, tenzij').

Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming valt ook de zorgplicht. Deze geldt voor alle in het wild levende planten en dieren. Dit houdt in dat men nadelige gevolgen voor planten en dieren, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

4 Methodiek en veldwerk

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek. In hoofdstuk 5 is op basis van de literatuurstudie en het veldbezoek per soortgroep een effectbepaling opgesteld.

4.1 Literatuur onderzoek

Een algemeen literatuur onderzoek van beschermde soorten in provincie Noord-Holland is opgenomen in bijlage 1 van deze rapportage. Deze bijlage geeft inzicht in de verspreiding en biotoepeisen van wettelijke beschermde soorten die voorkomen in de provincie. Deze lijst is opgesteld door Natuurlijke Zaken op basis van diverse bronnen. Belangrijkste bron is de uitgebreide kennis en ervaring als terreinbeheerder van de Noord-Hollandse flora en fauna. Landschap Noord-Holland heeft voor de belangrijkste soortgroepen gebiedsdekkende atlassen (Vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, vlinders en vogels) opgesteld, waarin de verspreiding van (beschermde) soorten is onderzocht. Daarnaast zijn aanvullende bronnen geraadpleegd zoals de NDFF verspreidingsatlas, waarneming.nl, recente atlassen (lokaal en landelijk), gebiedsinventarisaties en eigen expertise.

4.2 Veldbezoek

Op 8, 15 en 23 januari 2020 heeft C. van den Tempel, deskundig ecooloog* van Natuurlijke Zaken het plangebied bezocht. Het was die dagen tussen de 8 en 12 graden en bewolkt.

Tijdens het bezoek zijn de aanwezige structuren, ecotopen (leefgebieden) en de (mogelijk) aanwezige flora en fauna geïnventariseerd. Er is bij alle bomen gekeken of deze holtes voor vleermuizen of nesten van jaarrond beschermde soorten bevatten. Aan de hand van het veldbezoek en het vooraf uitgevoerde literatuuronderzoek is middels een zogenaamde “expert judgement” een inschatting gemaakt van de (potentieel) aanwezige beschermde natuur, flora en fauna.

** De ecologen van Natuurlijke Zaken beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van ‘ecologisch deskundige’ zoals omschreven door de Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld, een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. Alle ecologen van Natuurlijke zaken hebben op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding genoten, met als zwaartepunt ecologie.*

5 Resultaten

In paragraaf 5.1 wordt de ligging van het plangebied t.o.v. beschermde natuurgebieden onderzocht. Per gebied wordt bepaald en getoetst of de beschermde waarden kunnen worden aangetast.

Paragraaf 5.2 toets de ontwikkeling aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming, per soortgroep wordt inzicht gegeven in de eventuele aanwezigheid op basis van de literatuurstudie, veldbezoek en effectenbepaling.

5.1 Beschermde natuurgebieden

5.1.1 *Natura 2000*

Op ruim 10 kilometer afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied de Botshol, zie figuur 5.1. Botshol is een natuurgebied dat onderdeel is van het Hollands-Utrechts veenweidegebied. Het bestaat uit twee grote plassen (Grote en Kleine Wijde) en een moerasgebied met veenmosrietland, broekbos en watergangen. Het Natura 2000 gebied is onder meer belangrijk voor het habitatype galigaanmoerassen.

Effecten

Gezien de grote afstand tot dit Natura 2000 gebied zijn effecten in de vorm van verstoring en verdroging van het voornemen op het Natura 2000 gebied Botshol uit te sluiten.

Effecten van stikstof zijn op deze grote afstand van het Natura 2000 gebied niet te verwachten. Echter, gezien de grote omvang van het project is het wel aan te raden een Aerius berekening uit te voeren voor de periode van de werkzaamheden.

Conclusie

Negatieve effecten in de vorm van verstoring en verdroging op Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. Het is aan te raden een Aerius berekening uit te voeren.

5.1.2 *Natuurnetwerk Nederland (NNN)*

De Ringvaart is vanaf het Amsterdamse bos tot de brug aangewezen als NNN behorende bij het gebied Amsterdamse Bos, Nieuwe Meer en Amstelveense Poel, zie figuur 5.1. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit graslanden en waterpartijen en hebben als hoofdfunctie recreatie.

Rond de Nieuwe Meer en Amstelveense poel liggen resten van het oorspronkelijke veengebied met rietland, vochtig schraal- en veenmosrietland en spontaan bos. Het Amsterdamse Bos en de Nieuwe Meer zijn gericht op het opvangen van recreanten en evenementen. Door de recreatieve betekenis wordt bij het gebruik een goede combinatie van natuur en recreatie nagestreefd.

Daarnaast liggen er in het plangebied meerdere natuurverbindingen, zie figuur 5.2. Deze verbindingen zijn onderdeel van de Groene As, de zone die loopt van Zwanenburg naar het Amsterdamse bos. De Groene As is een keten van natuur- en recreatiegebieden die gezamenlijk een ecologische verbinding vormen. Het bestaat uit open water, rietkragen en moeras, veenmosrietland, kruidenrijk grasland en bos. Door de recreatieve betekenis van dit gebied wordt bij het gebruik van dit gebied een goede combinatie van natuur en recreatie nagestreefd. Dit betekent dat er meer recreatieve ontwikkelingen mogelijk en toegestaan zijn, mits ze de wezenlijke kenmerken en waarden niet schaden.

Doelsoorten voor de Groene As zijn ringslang (gidssoort), waterspitsmuis, noordse woelmuis, meervleermuis, rugstreeppad, heikikker, oranjetipje, koevinkje, hooibeestje en geelsprietdikkopje.

Effecten

Door het planvoornemen wordt het NNN gebied van de Ringvaart niet aangetast.

Wel worden de natuurverbindingen (tijdelijk) aangetast, zie figuur 5.2. Door de kap van de bomen tussen de Ringvaart en de golfbaan en de bomen langs de verbinding tussen de A9 en de A4 verdwijnt een onderdeel van de verbindingzone waardoor de werking verslechterd.

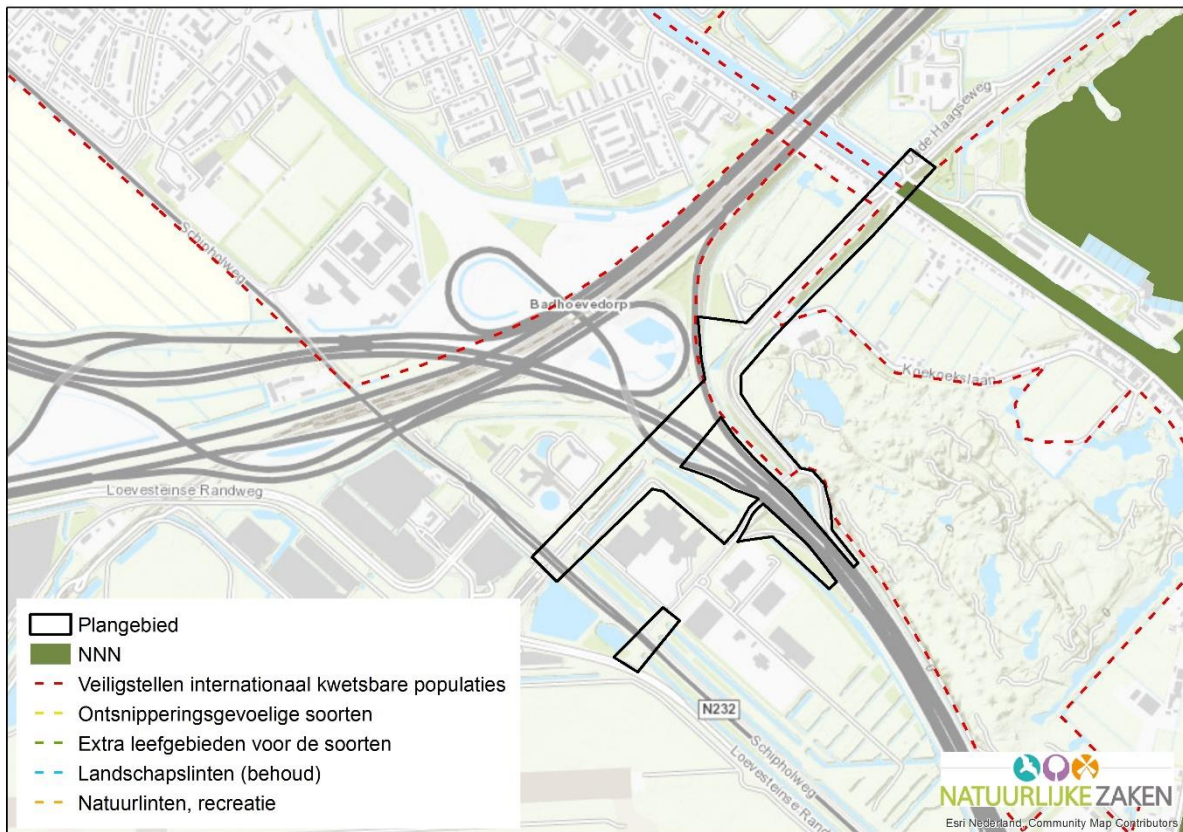
De vlindersoorten het oranjetipje en het hooibeestje zullen gebruik maken van deze verbinding. (De overige grondgebonden soorten komen niet in de omgeving voor, zie ook onderdeel soortbescherming). Voor een tijdelijk situatie kunnen deze vlindersoorten van de omliggende groengebieden (weilanden, de golfbaan, struwelen en bomenrijen) gebruik maken als verbindingszone. Indien de verbindingen niet terug komen kan dit een negatief effect hebben op deze soorten en is er dus een negatief effect op de kenmerken van de verbindingszone.

Conclusie

Er is (tijdelijk) sprake van vermindering of aantasting van verbindingszones van het NNN. Indien dit tijdelijk is, is er geen negatief effect op doelsoorten. Indien er geen groene verbindingen terug komen, is er zeker een negatief effect op de verbindingszone.

Figuur 5.1 Begrenzing van Natura 2000 gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Weidevogelleefgebied in relatie tot de ligging van het plangebied.

Figuur 5.2. Plangebied en de natuurverbindingen die er door lopen. (Het losse deelgebied betreft de locatie voor de nieuwe fietstunnel onder de N232. Dit is geen onderdeel van de huidige scope.)

5.1.3 Weidevogelleefgebied

Op 6,5 kilometer afstand, in de Duivendrechtsepolder, bevindt zich weidevogelleefgebied (zie figuur 5.1).

Effecten

Gezien de grote afstand en de beperkte ingreep zijn effecten op het weidevogelleefgebied uit te sluiten.

Conclusie

Er zijn geen effecten op weidevogelleefgebieden.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Een aantal soorten gebruikt jaarrond dezelfde nestlocatie. Dit zijn daarom jaarrond beschermde nestplaatsen. Dit betreft bijvoorbeeld huismus, gierzwaluw, roofvogels of uilen, in bijlage 1 van deze rapportage is deze lijst opgenomen.

Voorkomen en functie

In geen van de onderzochte bomen zijn nesten van uilen of roofvogels gezien. Wel zijn er nesten van zangvogels en ekster aanwezig in de te kappen bomen.

De enige bomen die niet nader onderzocht konden worden is een groepje dennen op het KLM terrein, zie figuur 5.3.

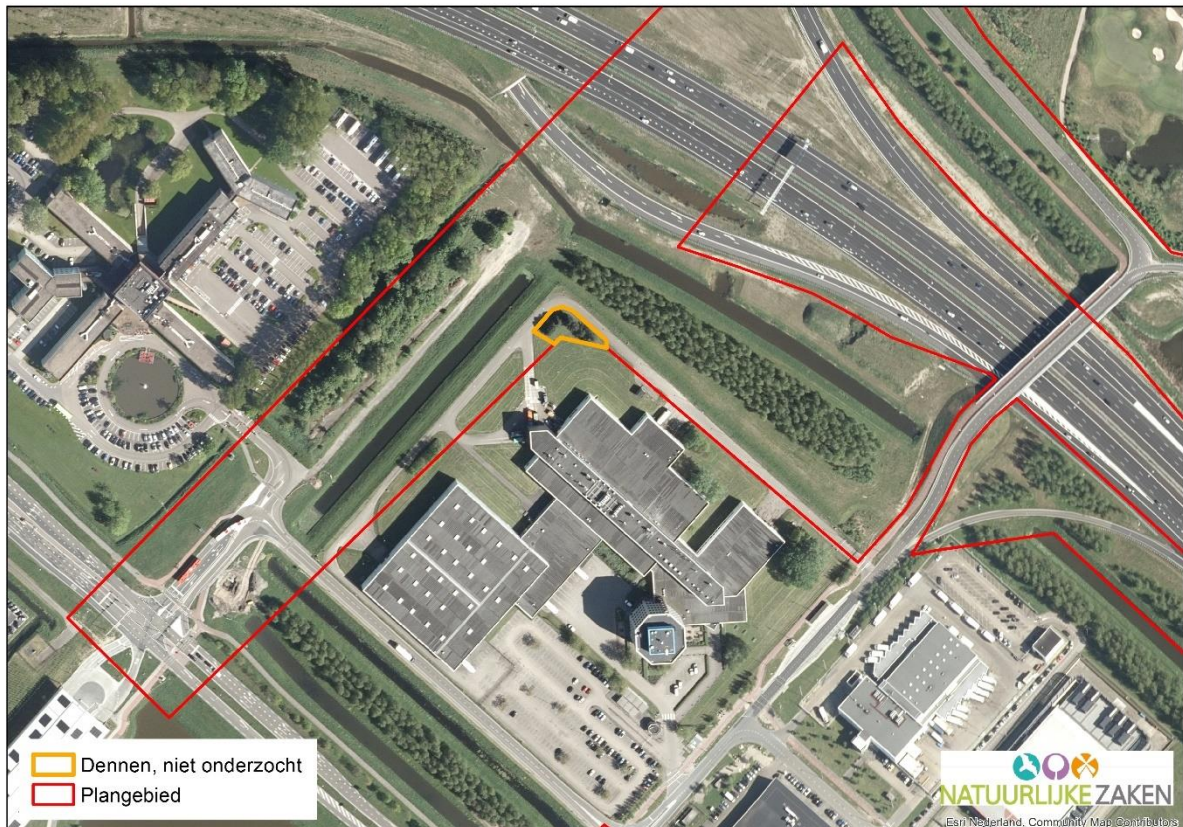
Effecten

Er zijn geen nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten in het plangebied waargenomen. Er zijn geen effecten op jaarrond beschermde vogels in de onderzochte bomen. De bomen op het KLM terrein zijn niet nader onderzocht, dit dient nog plaats te vinden.

Indien de planning is om binnen het broedseizoen te kappen kunnen er negatieve effecten op vogels zijn.

Conclusie

Mits buiten het broedseizoen gekapt wordt, leidt de ontwikkeling niet tot een overtreding van een verbodsartikel van de Wet natuurbescherming.

Figuur 5.3. Het groepje niet onderzochte dennen.

5.2.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Op basis van het habitat dat met het veldbezoek is geconstateerd en de informatie uit bijlage 1, wordt geconcludeerd dat er leefgebied is voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Het gaat hierbij om de kleine marters; wezel en bunzing. De wezel is zowel op de brug over de Ringvaart als aan de zuidzijde van de brug aangetroffen (Arda, 2017). De bunzing is aan alle zijdes van de op- en afritten van de snelweg aangetroffen. Al het groen kan tot het leefgebied van de kleine marters behoren. Enkele bosschages hebben voldoende dekking voor verblijfplaatsen. Deze zijn aangegeven in figuur 5.4. Het betreft met name gebieden rondom de International.

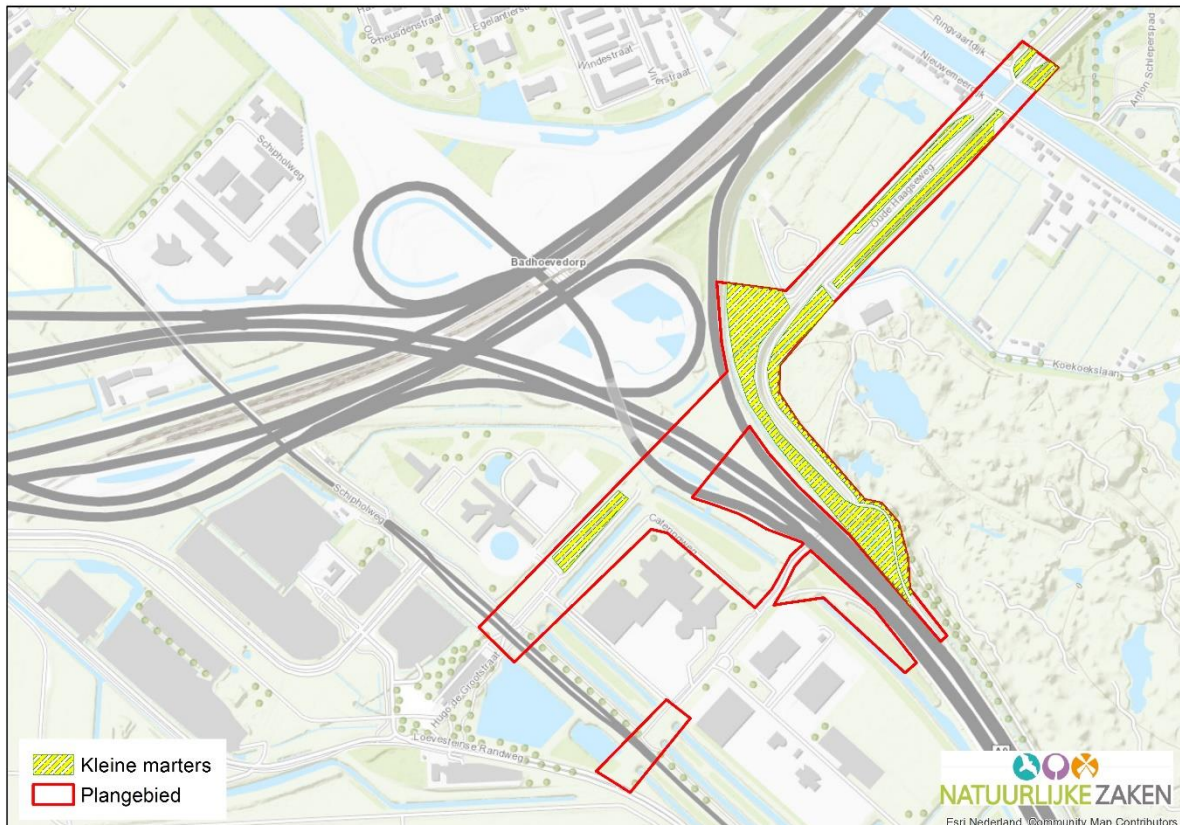
Effecten

Wezel en bunzing zijn aanwezig binnen de plangrenzen. Met name tijdens de werkzaamheden kunnen er (tijdelijk) vaste verblijfplaatsen beschadigd of vernield worden van deze beschermde soorten.

Wat het effect is in de uiteindelijke situatie is nog onduidelijk, omdat het nog niet duidelijk is, hoe de berm en er uit gaan zien in de uiteindelijke situatie.

Conclusie

De ontwikkeling kan leiden tot een overtreding van een verbodsartikel van de Wet natuurbescherming.

Figuur 5.4. Gebieden die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van wezel of bunzing. (Het losse deelgebied betreft de locatie voor de nieuwe fietstunnel onder de N232. Dit is geen onderdeel van de huidige scope.)

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming). De bescherming heeft zowel betrekking op de verblijfplaatsen, als vlieg- en trekroutes en foerageergebieden. Vleermuizen worden hier apart opgenomen omdat meer dan alleen de verblijfplaatsen beschermd zijn en een aantal soorten algemeen voorkomend zijn in de provincie Noord-Holland.

Voorkomen en functie

Nabij het plangebied zijn waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend. In de bredere omgeving (van Badhoevedorp tot het Amsterdamse Bos) zijn er ook waarnemingen van meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De Ringvaart dient (waarschijnlijk) als foerageroute voor water- en meervleermuis.

Er zijn enkele bomen met holtes gevonden die mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen, zie figuur 5.6. Het gaat dan om de boombewonende soorten ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis en in enkele

gevallen ook de gewone dwergvleermuis. Het gaat om kleine holtes en daarom alleen om zomer- en paarverblijfplaatsen.

De bomenrij tussen de Ringvaart en de golfbaan kan als vliegroute dienen. De brug over de Ringvaart kan een onderdeel hiervan zijn. Echter op minder dan 200 meter is een alternatieve vliegroute voor vleermuizen om vanaf de Ringvaart de golfbaan te bereiken, zie figuur 5.7.

De basculekelder is uitgebreid onderzocht. Er is overal gekeken met zaklamp naar overwinterende vleermuizen. Hoewel de kelder geschikt is als winterverblijf, het is er koel, vochtig en er zijn voldoende hangplekken, zijn er geen dieren aangetroffen.

Figuur 5.5. Basculekelder van de binnenzijde.

Effecten

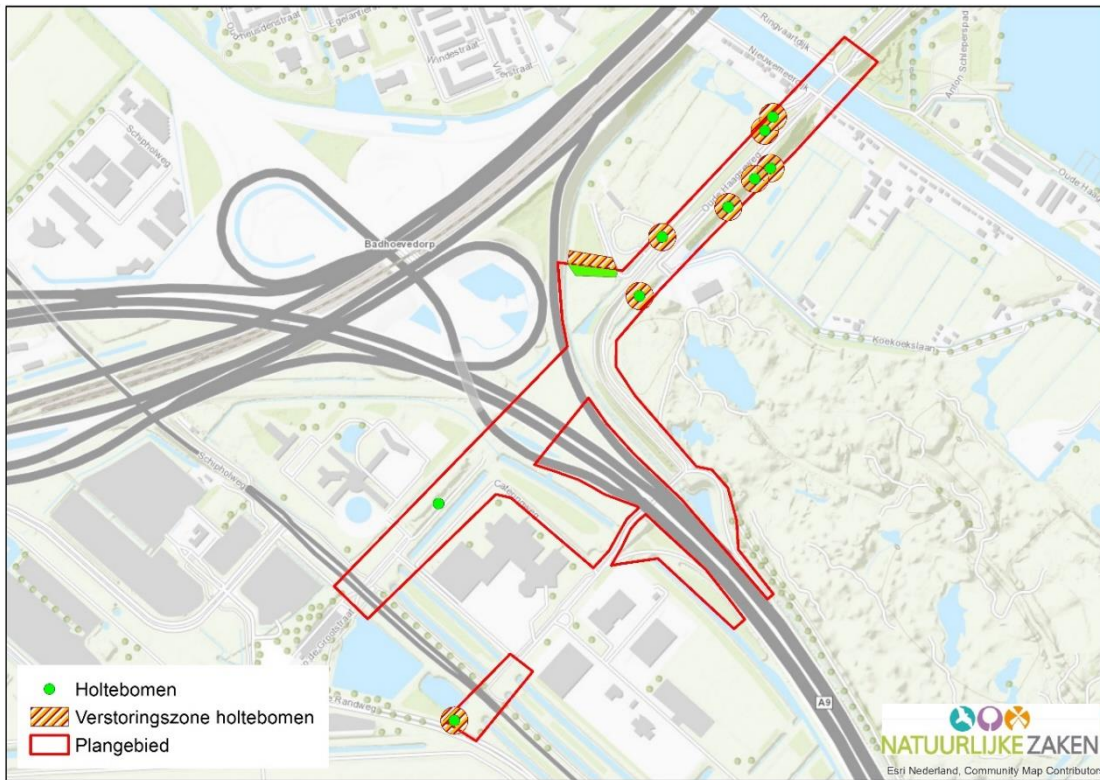
Door de kap van de bomen kunnen er zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen. Ook kap van bomen binnen 25 meter van de holtebomen kan verstoring opleveren indien er een verblijfplaats aanwezig is. Omdat er binnen 200 meter een alternatieve vliegroute aanwezig is, worden er geen negatieve effecten op het verwijderen van een mogelijke vliegroute verwacht.

Als er extra verlichting in de nacht nodig is, kan dit extra verstoring opleveren. Met name de soorten die boven de Ringvaart vliegen; water- en meervleermuis zijn zeer gevoelig voor licht.

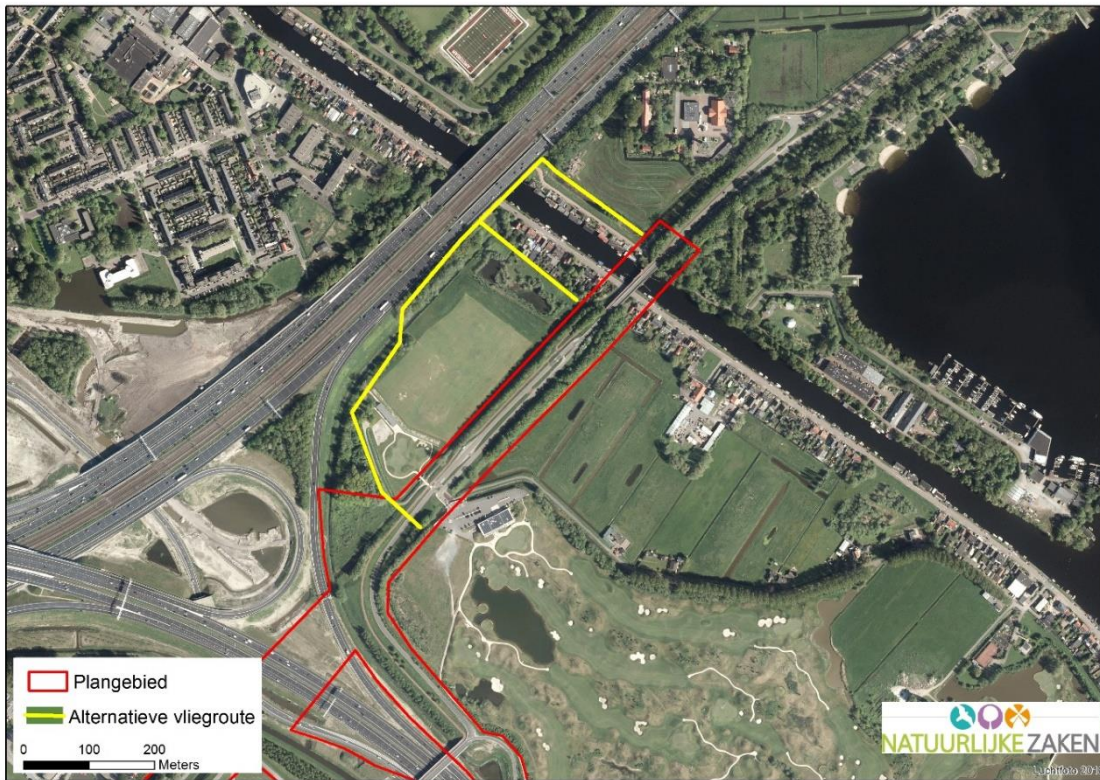
Door de sloop van de Basculekelder gaat er geen winterverblijf van vleermuizen verloren.

Conclusie

De ontwikkeling kan leiden tot een overtreding van een verbodsartikel van de Wet natuurbescherming.

Figuur 5.6. Holtebomen met verstoringszone. (Eén boom bevindt zich in het losse deelgebied. Dit betreft de locatie voor de nieuwe fietstunnel onder de N232. Dit is geen onderdeel van de huidige scope.)

Figuur 5.7. Alternatieve vliegroute voor vleermuizen.

5.2.3 *Amfibieën*

Voorkomen en functie

Op basis van het habitat dat met het veldbezoek is geconstateerd en de informatie uit bijlage 1, wordt geconcludeerd dat er mogelijkheden voor rugstreeppad in het plangebied zijn. Echter de dichtstbijzijnde waarnemingen zijn op ruim 3 kilometer en dit is buiten de Ringvaart. Ook liggen er bebouwing en meerdere wegen tussen het plangebied en de populatie rugstreeppadden. Er wordt niet verwacht dat rugstreeppadden dit gebied weten te bereiken door deze afstand met barrières.

Effecten

Er zijn geen beschermde amfibieën te verwachten binnen de plangrenzen. Er zijn geen effecten op beschermde amfibieën.

Conclusie

De ontwikkeling leidt niet tot een overtreding van een verbodsartikel van de Wet natuurbescherming.

5.2.4 *Reptielen*

Voorkomen en functie

Op basis van het habitat dat met het veldbezoek is geconstateerd en de informatie uit bijlage 1, wordt geconcludeerd dat er mogelijkheden voor ringslang in het plangebied zijn. Ringslangen worden vooral waargenomen in het Schinkelbos en bij De poel. Ten noorden van de A9 zijn er zijn enkele waarnemingen aan de oostkant van het Amsterdamse Bos. Er zijn geen waarnemingen bij de Nieuwe Meer. De afgelopen vijf jaar zijn er ook geen waarnemingen van ringslang binnen de Haarlemmermeer gedaan. De verbindingzone van de Ringvaart lijkt nog niet goed te werken voor deze soort. Op basis van deze informatie wordt uitgesloten dat er ringslangen voorkomen binnen de plangrenzen.

Effecten

Er zijn geen beschermde soorten te verwachten. Er zijn geen effecten op beschermde reptielen.

Conclusie

De ontwikkeling leidt niet tot een overtreding van een verbodsartikel van de Wet natuurbescherming.

5.2.5 *Overige soortengroepen*

Aangezien de werkzaamheden op het land buiten natuurgebieden plaatsvinden, zijn effecten op overige in de Wet natuurbescherming genoemde soortengroepen (flora, vissen, weekdieren, insecten) bij voorbaat uit te sluiten.

6 Conclusies en adviezen

In hoofdstuk 5 zijn de effecten van de geplande werkzaamheden betreffende de HOV Westtangent getoetst aan de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming. Hieronder een samenvatting van de belangrijkste conclusies met adviezen voor vervolgstappen.

6.1 Conclusie voor de gebieden

6.1.1 *Natura 2000*

Uit de bureaustudie blijkt dat er binnen 10 kilometer afstand van het plangebied geen Natura 2000-gebied liggen. Effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebieden zijn daarom onwaarschijnlijk. Gezien de omvang van de werkzaamheden is het aan te raden wel een stikstofberekening uit te laten voeren.

6.1.2 *NNN*

In de omgeving van het plangebied liggen NNN-gebieden.

Er is (tijdelijk) sprake van directe aantasting van verbindingzones van het NNN. Door de kap van de bomen verdwijnt een onderdeel van de verbindingzone waardoor de werking verslechterd. Tijdelijk heeft dit op de doelsoorten geen significant effect.

Indien de verbindingen niet terug komen kan dit wel een negatief effect hebben op deze soorten en is er dus een negatief effect op de kenmerken van de verbindingzone.

Advies

- Behoud of plant nieuwe verbindingzones, zodat het oppervlak van de natuurverbindingen behouden blijft.
- Behoud een noord-zuid verbinding over de Ringvaart. Bij voorkeur over de brug maar anders via het water.
- Maak onder de nieuwe brug, langs de Ringvaart, een zone waarin fauna zich kan verplaatsen. Dit kan op dezelfde manier als dat onder de A4 is toegepast; met een verlaagde greppel met stenen, een toevoer via boomstronken aan beide kanten, en een watertoevoer vanaf de bovengelegen weg.

6.1.3 *Weidevogelleefgebied*

Het plangebied bevindt zich niet in een weidevogelleefgebied. Er is geen sprake van directe aantasting van, of verstoring op weidevogelleefgebied.

6.2 Conclusie beschermde soorten

Gezien het habitat en het planvoornemen zijn er zeker geen beschermde soorten van de soortgroepen flora, amfibieën, reptielen, insecten, vissen en weekdieren aanwezig.

6.2.1 *Vogels*

Er zijn geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen. Voor een bosschages (dennen op het KLM terrein) dient dat nog nader bepaald te worden.

Advies

- Kap de bomen buiten het broedseizoen, dan zijn er zeker geen effecten op broedende vogels.
- Indien de bomen op het KLM terrein gekapt moeten worden moeten deze nog onderzocht worden op nesten en holtes.

6.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Er verdwijnen (tijdelijk) verblijfplaatsen van wezel en bunzing.

De werkzaamheden kunnen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Mogelijk kan een overtreding voorkomen worden door:

- Aantoonbaar te werken volgens een goedgekeurde gedragscode.
- De werkzaamheden aan te passen waardoor overtreding voorkomen kan worden.

Voor de uiteindelijke situatie is nog onduidelijk wat de effecten op deze soorten zijn, omdat nog niet bekend is hoe de eind situatie er uit gaat zien.

Advies

- Behoud, maak of plant nieuwe groene elementen die geschikt zijn als verblijfplaatsen voor kleine marters. Voorbeelden zijn, nestkasten, takkenhopen, stenenhopen. Neem hierbij ook verbindende elementen tussen de verblijfplaatsen mee als takkenrillen, greppels, kruidenrijke zones, begroeide oevers, hagen, struwelen en zomen.
 - Maak een noord-zuid verbinding over de Ringvaart langs of onder de nieuwe brug die geschikt is voor kleine zoogdieren. Zo kan de wezel populatie ten noorden en zuiden van de Ringvaart verbonden blijven en worden het geen twee aparte deelpopulaties. Dit kan lijken op een boomarterportaal of eekhoornbrug.
 - Werk volgens een goedgekeurde gedragscode. In dat geval kunnen er nu al mogelijkheden worden getroffen voor kleine marters. Hiervoor moet wel een ecologisch werkprotocol worden opgesteld waarin de volgende maatregelen verder worden uitgewerkt:
 - Werken buiten de kwetsbare periode. (De kwetsbare periode is van 15 maart tot 1 september.)
 - Eén kant op werken, zodat dieren kunnen ontsnappen.
 - Gefaseerd te werken zodat er altijd leefgebied aanwezig blijft. Echter in dit geval blijft er overal groen aanwezig langs het plangebied in de vorm van agrarische graslanden, sloten bermen, de golfbaan en bomenrijen. Gefaseerd werken heeft hier dus geen toegevoegde waarde voor het leefgebied van kleine marters. Belangrijker is het behoud van verblijfplaatsen, zie hieronder.
 - Het gebied voor aanvang van de werkzaamheden ongeschikt maken. Voor kleine marters is dat het verwijderen van de dekking; het kort maaien van vegetatie en het verwijderen van dichte struiken. Dit moet wel buiten de kritische periode uitgevoerd worden.
 - Aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Dit kan in de vorm van takkenrillen, takkenhopen steenhopen, en nestkasten. Dit dient te gebeuren voor het ongeschikt maken van het plangebied. Aangezien er maximaal 5 hectare groen voor kleine marters verdwijnt kan gedacht worden aan ongeveer 12 alternatieve verblijfplaatsen.
- Het opstellen van een werkprotocol kost €750,-. Hierbij zijn niet de kosten van eventueel benodigde ecologische begeleiding opgenomen.

Als bovenstaande niet mogelijk is dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd onder een geldig wettelijk belang, met een alternatieven afweging en een plan om de staat van instandhouding te waarborgen.

6.2.3 Vleermuizen

Er zijn bomen met holtes aangetroffen die als zomer- of paarverblijfplaats kunnen dienen voor vleermuizen.

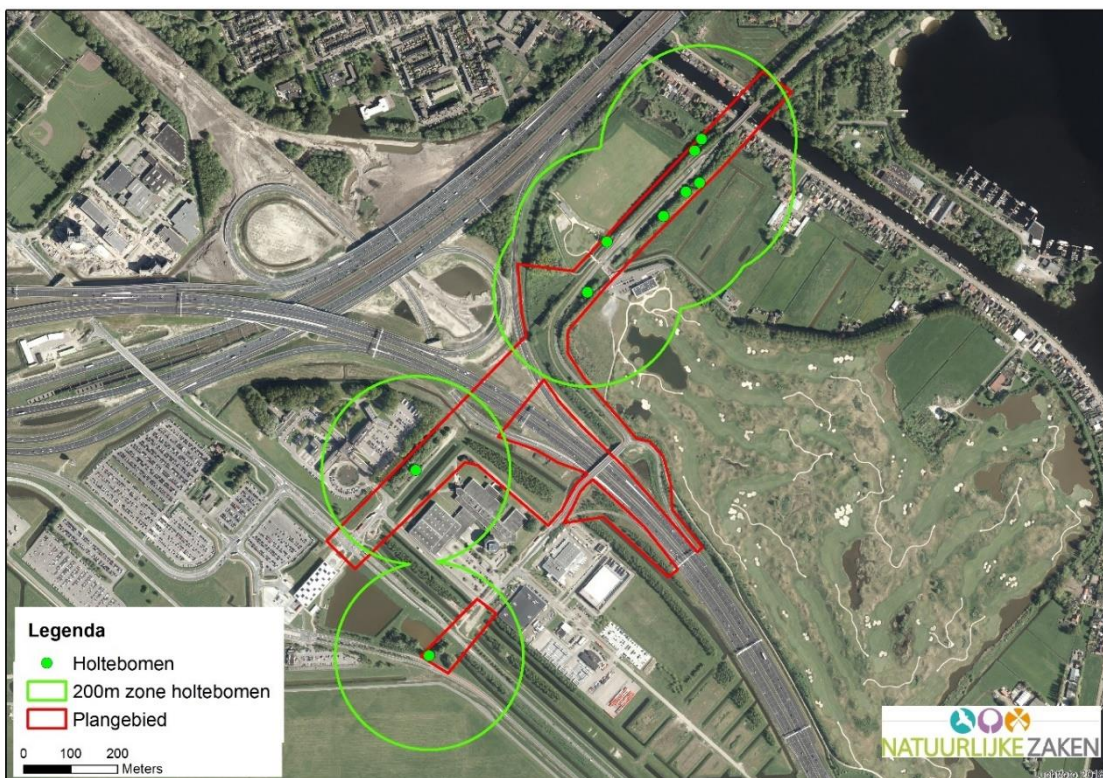
Indien deze gekapt gaan worden kunnen er verblijfplaatsen verdwijnen. Tevens kan verstoring van verblijfplaatsen plaatsvinden binnen 25 meter van de mogelijke verblijfplaatsen.

Verlichting, met name boven de Ringvaart, in nacht tussen april en oktober kan verstoring voor vleermuizen opleveren.

Advies

- Vermijd verlichting in de april – oktober in de nacht boven de Ringvaart.
- Behoud de bomen met holtes en de bomen in een straal van 25 meter er omheen.
- Als bovenstaande niet mogelijk is, dient nader onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017. Op basis van de uitkomsten van het vervolgonderzoek blijkt of een ontheffing nodig zal zijn. Indien dit het geval is, kan een activiteitenplan worden opgesteld en een ontheffing worden aangevraagd. Vleermuisonderzoek is van mei tot en met september en kost €2500,-.
- Hang nu al vleermuiskasten op, verspreid binnen de 200 meter van de aanwezige bomen met holtes. Het advies is om acht kasten op te hangen ten noorden van de A9 en vier tussen de twee bomen ten zuiden van de A9.

Het ophangen van vleermuiskasten versneld het vleermuisonderzoek niet, maar kan kap na het verkrijgen van een ontheffing (indien een ontheffing nodig is) versnellen.

Figuur 6.1. 200 meter zones om de holtebomen. (Eén boom bevindt zich in het losse deelgebied. Dit betreft de locatie voor de nieuwe fietstunnel onder de N232. Dit is geen onderdeel van de huidige scope.)

6.3 Zorgplicht

Om aan de zorgplicht te voldoen dienen de volgende maatregelen genomen te worden

- Behoudt een verbinding over de Ringvaart. Dit kan via het water met eilandjes maar bij voorkeur via de nieuwe brug. Hoewel de meeste dieren kunnen zwemmen zal dit altijd energieverlies opleveren bij grondgebonden zoogdieren tegenover via het land oversteken.
- Behoud bij werkzaamheden aan het water (baggeren/ slootkanten maaien) altijd een deel onaangetast.
- Werk zoveel mogelijk één kant op en zorg dat er altijd schuilmogelijkheden zijn voor eventueel verstoorde soorten.
- Vermijd extra verlichting in de nacht.

Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht
- Arcadis. (2016). Vervangen Ringvaartbrug Oude Haagseweg. Intergrale ontwerprapportage. Arcadis Nederland B.V. Amersfoort.
- Daemen. N. (2017). Onderzoek naar kleine roofdieren in de Ecologische verbinding Oude Haagseweg. Arda. Woerden
- Herder, J., Hamers, J. & Dekker, K. (2010). Atlas van de Noord Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010. Landschap Noord-Holland, Stichting RAVON.
- Herder, J.E., Kranenbarg, J., Hoogetboom, D.M., Hamers, J. & Dekker, K. (2012). Atlas van de Noord Hollandse vissen. Landschap Noord-Holland, Heiloo & RAVON Nijmegen.
- Hoogetboom, D.M., Visbeen, F., Wondergem, J. & Ruitenbeek, W. (2014). Atlas van de Noord Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdierstudiegroep (NOZOS) Alkmaar.
- Kaag, K., Veling, K., Visbeen, F. & Scharringa, K. (2012). Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Landschap Noord-Holland, Heiloo.
- Provincie Noord-Holland, 2017. Wezel, Hermelijn en Bunzing beschermd in Noord-Holland.
- Roepers, R., Loehr, V., Zijlmans, J. en Eefje Bruinsma (2017). Wet natuurbescherming. Gedragscode Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat.
- Scharringa, C.J.G., Ruitenbeek, W. & Zomerdijk, P.J. (2010). Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), Landschap Noord-Holland, Heiloo.
- Van der Riet, B., van der Goes, H., Baas, T., van den Tempel, C., Menkveld, W. & Visbeen, F. (2014). Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland, Heiloo.
- Westra, S. A. en R.S.M. Kuiters, 2018. Beheerwijzer LANDSCHAPPELIJKE MAATREGELEN voor kleine marterachtigen. Zoogdierverseniging, Nijmegen

Websites

- www.ndff-ecogrid.nl
- maps.noord-holland.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage I Tabellen beschermde soorten in Noord-Holland

Planten

Vaatplanten

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Bokkenorchis	3.10	Kalkrijk duinzand/ kalkrijke kavel	Tussen Zandvoort en Wijk aan Zee
Dennenorchis	3.10	Beschaduwde plaatsen op vochtige vaak zure grond	De duinen bij Schoorl
Glad biggenkruid	3.10	Akkers, zeeduinen, bermen, grasland	Duingebied, Texel
Groenknolorchis	3.5	Open duinvalleien, jaarlijks gemaaide verlandingsvegetaties	Vechtplassen, Kennemerstrand (IJmuiden), Zwanenwater, Texel
Grote leeuwenklauw	3.10	Bermen, akkers, waterkanten, braakliggende grond	Duingebied
Honingorchis	3.10	Zeeduinen	Kennemermeer (IJmuiden)
Karthuizeranjer*	3.10	Schrale- en kalkgraslanden, bermen en dijken, leistehellingen, zandsteenrotsen	In de buurt van Amsterdam
Kleine ereprijs	3.10	Zeeduinen, dijken en rivierduinen	Binnenduinen bij Haarlem
Kluwenklokje*	3.10	Bermen, grasland, rivierengebied	Sporadisch waargenomen
Muurbloem	3.10	Rotsachtige plaatsen, (oude) muren	Zeldzaam in stedelijk gebied
Rood peperboompje	3.10	Bossen, struwelen	Aerdenhout
Rozenkransje	3.10	Zeeduinen, heide, grasland, open plekken met veel korstmossen	Bergen aan zee, Texel
Scherpkruid	3.10	Zeeduinen, kalkrijke ruigten, erven, akkers	Duingebied
Schubvaren	3.10	Oude, verweerde, kalkrijke muren	Amsterdam, Haarlem
Stofzaad	3.10	Open duinbossen, open struwelen, dennenbossen en beukenbossen	Duingebied
Tengere distel	3.10	Kustgebonden: zonnig, open, droog en stikstofrijke grond	Wieringen
Wilde ridderspoor*	3.10	Akkers	Sporadisch waargenomen
Zandwolfsmelk	3.10	Rivierdijken, rivierduinen, grasland	Enkele locatie in Amsterdam

*Deze soorten komen in Noord-Holland alleen verwilderd uit tuinen of ingezaaid (uit mengsels) in bermen voor.

Vogels

Legenda categorieën jaarrond beschermde nesten

categorie 1	Jaarrond gebruikte nesten (steenuil)
categorie 2	Zeer honkvaste koloniebroeders afhankelijk van bebouwing
categorie 3	Zeer honkvaste broeders of afhankelijk bebouwing (geen kolonie)
categorie 4	Vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest
categorie 5	Honkvaste broeders, maar voldoende flexibel

Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Soort	Artikel	Biotoop	Regio	Categorie
Boomvalk	3.1	Open gebieden met houtopstanden (met kraaiennesten)	Gehele provincie	4
Buizerd	3.1	Bosjes van enige omvang en grootte, duinen, oudere bossen	Gehele provincie	4
Gierzwaluw	3.1	Grote stedelijke agglomeraties, kleine dorpen, platteland (boerderijen)	Gehele provincie in bebouwde omgeving	2
Havik	3.1	Bosrijke landschappen, Binnenduinrand, open gebieden (zuidelijk van Noordzeekanaal)	Gehele provincie m.u.v. grotere agrarische gebieden	4
Huismus	3.1	Waar mensen wonen, dakpannen, nestkasten, klimop	Gehele provincie	2
Kerkuil	3.1	Open landschappen	Gehele provincie, Wieringermeer, Hoorn, Zaanstreek, Amsterdam	3
Ooievaar	3.1	Grote open graslanden, laagveen en gradiënten	In en rond Amsterdam en Haarlem en in Het Gooi	3
Ransuil	3.1	Open, licht beboste landschappen	Gehele provincie	4
Roek	3.1	Vrijstaande hoge bomen, cultuurland, grasland en bouwland	Kolonies rond Amsterdam en Hoorn	2
Slechtvalk	3.1	Hoge gebouwen, industriële complexen	Noordzeekanaalgebied en kop van Noord-Holland	3
Sperwer	3.1	Bosrijke delen	Gehele provincie	4
Steenuil	3.1	(half)open agrarische landschappen met veel grasland	Voornameijk West-Friesland, Zaanstreek. Ook op Wieringen en het zuidelijk deel van de provincie	1
Wespendief	3.1	Uitgestrekte bossen	Duingebied en in Het Gooi	4

Vogels

Jaarrond beschermde nesten als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen

Soort	Artikel	Biotoop	Regio	Categorie
Blauwe reiger	3.1	waterrijke poldergebieden	Gehele provincie	5
Boerenzwaluw	3.1	Agrarisch gebied	Gehele provincie	5
Bonte vliegenvanger	3.1	(Loof)bossen	Het Gooi en sporadisch in duingebied	5
Boomklever	3.1	(oude) loofbossen met eiken en beuken	Duingebied en in Het Gooi, parken Amsterdam en Haarlem	5
Boomkruiper	3.1	Bossen, laanbeplanting, hoog opgaande vegetatie	Gehele provincie	5
Bosuil	3.1	Parkachtig landschap met oude bomen (>12 ha)	Bosrijke delen provincie en stadsparken	5
Eider	3.1	Waddeneilanden	Texel, Balgzand (Noordkop)	5
Ekster	3.1	Parkachtige landschappen, bebouwde kom	Gehele provincie	5
Gekraagde roodstaart	3.1	Open loof- / dennenbossen, landgoedbossen, oude parken	Duingebied en in Het Gooi	5
Glanskop	3.1	Structuurrijk loofbos, gemengd bos met eiken en beuken	Duingebied en in Het Gooi	5
Grauwe vliegenvanger	3.1	Open loofbos, kleinschalige agrarische landschappen	Bossen in de gehele provincie,	5
Groene specht	3.1	Parkachtige half open landschappen (grote territoria)	Gehele provincie m.u.v. grotere open gebieden met weinig bomen/bos	5
Grote bonte specht	3.1	Oude loof-/ naaldbossen; (oude-) parken, windsingels, bomenrijen	Gehele provincie	5
Huiszwaluw	3.1	Bewoonde gebieden: dakranden, balken en goten	Gehele provincie	5
Ijsvogel	3.1	Waterrijke streken met meren, kanalen, rivieren, beken en sloten	Gehele provincie	5
Kleine bonte specht	3.1	Gevarieerde loofbossen met oude hoge bomen, parken	Duingebied, Texel, Robbenoordbos en in Het Gooi	5
Koolmees	3.1	Bossen, parkachtige landschappen, platteland, tuinen	Gehele provincie	5
Oeverzwaluw	3.1	Steile wanden van zand, leem of klei	Gehele provincie	5
Pimpelmees	3.1	Bossen, parkachtige landschappen, platteland, tuinen	Gehele provincie	5
Raaf	3.1	Afhankelijk van kadavers	Het Gooi, duingebied	5
Spreeuw	3.1	Stedelijk- en landelijk gebied	Gehele provincie	5
Tapuit	3.1	Kustduinen	Duingebied	5
Torenavalk	3.1	Graslanden, wegbermen, dijken	Gehele provincie, vooral agrarisch gebied maar ook natuurterreinen	5
Zwarte kraai	3.1	Open en halfopen landschappen met hoge bomen	Gehele provincie	5
Zwarte mees	3.1	Naaldbossen	Duingebied en in Het Gooi	5
Zwarte roodstaart	3.1	Holen gebouwen en steenhopen	Stedelijk gebied	5
Zwarte specht	3.1	Grotere bosoppervlakten	Het Gooi	5

Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Boommarter	3.10	Oude bossen en landgoederen	In oude bossen; duinbossen, Amsterdamse bos, Het Gooi en Robbenoordbos
Bruinvis	3.5	Noordzee en Waddenzee	Noordzee en Waddenzee
Bunzing	3.10	Open landschappen: veenweide, kleipolders. Oude holen van o.a. konijnen, holtes	Gehele provincie m.u.v. Texel
Damhart	3.10	Open- en half open landschappen	Duinen van Zuid-Kennemerland, duinen tussen Egmond en Noordzeekanaal
Das	3.10	Kleinschalig natuurlandschap, flink areaal en toegang tot bemeste weilanden	Het Gooi
Eekhoorn	3.10	Bos met voldoende zaaddragende bomen	Het Gooi, bossen rond Amsterdam, Duingebied
Gewone zeehond	3.10	Zoute wateren	Waddenzee, Noordzee
Grijze zeehond	3.10	Zoute wateren	Waddenzee, Noordzee
Hermelijn	3.10	Nagenoeg elke biotoop met voldoende kleine zoogdieren	Gehele provincie. Voornamelijk Zaanstreek, Waterland en Vechtplassengebied.
Noordse woelmuis	3.5	Moerassig terrein	Gebied tussen Hoorn, Alkmaar, Haarlem en Amsterdam en op Texel.
Otter	3.5	Moerasgebieden	Naardermeer en Vechtplassen
Steenmarter	3.10	Bos, stedelijke- en agrarische gebieden met voldoende voedsel en schuilplaatsen	Sporadisch
Waterspitsmuis	3.10	Heldere wateren, moerassige gebieden, natte duinvalleien, rietkragen, verlandingszones	Zeldzaam aanwezig in gehele provincie
Wezel	3.10	Gevarieerde weidegebieden, akkergebieden, bossen, moerassen. Voldoende kleine zoogdieren	Gehele provincie m.u.v. Texel

Zoogdieren

Vleermuizen

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Franjestaart	3.5	Naaldbossen, andere bostypen, bosranden, kapvlakten, weilanden, drassig terrein	Bunkers Amsterdamse Waterleidingduinen en Zuid-Kennemerland. Rond Hilversum
(Gewone) Baardvleermuis	3.5	Parkachtige landschappen met stromend water en oevervegetatie	Met name Duingebied, Gooi. Sporadisch in hele provincie
Gewone dwergvleermuis	3.5	Van agrarisch gebied en bos tot dichtbevolkte steden. Voornamelijk kiervormige ruimten	Gehele provincie
Gewone grootoorvleermuis	3.5	Loofbos, gemengd bos, holle bomen en gebouwen	Met name Duingebied, Gooi. Sporadisch in hele provincie
Kleine dwergvleermuis	3.5	Waterrijke gebieden: oeverbossen, laagland en wateren. Gebouwbewoner	Enkele sporadische waarnemingen
Laatvlieger	3.5	Gebouwen: huizen in dorpen en steden, boerderijen. Open landschap	Gehele provincie
Meervleermuis	3.5	Spouwmuren van huizen rond sloten, kanalen, meren en plassen	Gehele provincie
Rosse vleermuis	3.5	Oude holle bomen: beuken en eiken in landgoederen en in andere bossen	Gehele provincie
Ruige dwergvleermuis	3.5	Gemengde loofbossen en parken	Gehele provincie
Tweekleurige vleermuis	3.5	Open gebieden of in waterrijke nieuwbouw- en villawijken op voormalige agrarische grond	Enkele sporadische waarnemingen
Waternvleermuis	3.5	Oude loofbomen in de buurt van waterpartijen. Landgoederen en buitenplaatsen	Gehele provincie

Amfibieën

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Alpenwatersalamander	3.10	Allerlei typen water, visarm, niet snelstromend	Ten zuiden van Hilversum, sporadisch rond Amsterdam/Haarlem
Boomkikker	3.5	Visvrije, zonnige gelegen en matig voedselrijke wateren met oever- en watervegetatie	Amsterdamse waterleidingduinen
Heikikker	3.5	Vochtige dichte vegetaties: heide, veen, moeras, graslanden, duinen	Het Gooi, Texel
Kamsalamander	3.5	Kleinschalig landschap met afwisseling tussen bos, struweel, houtwallen, rietkragen, graslanden	Het Gooi
Poelkikker	3.5	Hogere zandgronden, heide, hoogveen	Texel, Duingebied rond Castricum en Het Gooi
Rugstreeppad	3.5	Open, droge en warme terreinen in een pionierstadium	Gehele provincie m.u.v. intensief agrarisch gebied

Reptielen

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Hazelworm	3.10	Dichtbegroeide, enigszins vochtige gebieden	Gooi- en Vechtstreek, Zuid-Kennemerland, Schoorl
Levendbarende hagedis	3.10	Vochtige terreindelen, hoogveen, natte heide	Het Gooi
Ringslang	3.10	Waterrijk, overgang hogere zandgronden naar veen- en kleigronden	Randen van Het Gooi, Vechtstreek (zuidoosten), rond Amsterdam, IJsselmeer tussen Hoorn en Amsterdam. Zaanstreek (o.a. Wormer- en Jisperveld).
Zandhagedis	3.5	Hogere zandgronden en duinen, droge heide	Vooraf vastelandsduinen en Het Gooi

Insecten

Libellen

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Gevlekte witsnuitlibel	3.5	Laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen	Duingebied, Het Gooi
Groene glazenmaker	3.5	Laagveenmoerassen met krabbenscheer	Vechtstreek
Sierlijke witsnuitlibel	3.5	Schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen	Duingebied, Het Gooi

Insecten

Vlinders

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Aardbeivlinder	3.10	Duingebied	Duingebied ten zuiden van het Noordzeekanaal
Bruine eikenpage	3.10	Duingebied	Duingebied
Duinparelmoervlinder	3.10	Open duin	Duingebied
Grote parelmoervlinder	3.10	Duinen (duinviooltje)	Texel, duinen bij Den Helder, Kennemerduinen
Grote vos	3.10	Tijdelijke vestingen, langs de kust	Niet meer als standvlinder in ons land
Iepenpage	3.10	Stedelijk gebied	Enkele waarnemingen in Amsterdam
Kommavlinder	3.10	Duinen, schrale grasvegetaties	Duingebied, Texel
Sleedoornpage	3.10	Groensingels in stedelijk gebied	Het Gooi

Insecten

Kevers

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Gestreepte waterroofkever	3.5	Diepe meren, goede waterkwaliteit en dichte oevervegetatie	Weidemerem

Vissen

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Grote modderkruiper	3.10	Stilstaand tot zeer langzaam stromend ondiep water, dikke modderlaag	Vechtplassen
Houting	3.5	Zee, riviermondingen, rivieren (zandbodem)	Vechtplassen
Kwabaal	3.10	Rivieren, beken, meren	Vechtplassen

Weekdieren

Soort	Artikel	Biotoop	Regio
Platte schijfhoren	3.5	Stilstaand water. Voorkeur voor veenbodems.	Vechtstreek. Verspreid rond binnenduinrand en veenweidegebied.

de zakelijke dienstverlening van Landschap

Landschap Noord-Holland

Postbus 222

1850 AE Heiloo

Tel. 088 - 006 44 00

www.landschapnoordholland.nl

info@landschapnoordholland.nl